

A 2010. évi őszi felülvizsgálatokról

A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló kormányrendelet értelmében a védekezésre felkészüléskor a védekezésre kötelezettek feladata a védművek, azok műtárgyai és tartozékai, valamint a védekezési berendezések, gépek, eszközök és felszerelések rendszeres, évenkénti felülvizsgálata. A jogszabályok nem utalnak rá, de az árvíz- és belvízvédekezési művek mellett alapvető szakmai érdek a vízkárelhárítás fogalomkörébe tartozó egyéb vizek és vízeléptélmények esetében is megtartani az éves felülvizsgálatokat.

Ezek tudatában az elmúlt évekhez hasonlóan idén is elvégezték munkájukat az egyes szakbizottságok (műtárgyfelülvizsgáló és gépészeti szakbizottság, védelmi anyagok, eszközök és telephelyek szakbizottsága, vízrajzi szakbizottság, informatikai és hírközlési szakbizottság, erdészeti szakbizottság). A tapasztalatok vázlatosan a következőkben foglalhatók össze:

– Földtöltéseink kiépítettsége, állékony-sága az elmúlt évihez hasonló mutatókkal jellemezhető, az elmúlt évben nyilvántartott fejlesztési igények továbbra is megmaradtak.

– A mértékadó védelmi szintre történő kiépítés üteme a 2006. évi helyreállítás

Árvízvédelem és folyószabályozás

után megtorpant, mely várhatóan csak 2011-től a KEOP-források (Környezet és Energia Operatív Program) felhasználásával folytatódhat. Szükséges lenne a jelenleg nem előírások szerinti kiépítettségű 97,845 km hosszúságú szakasz dinamikus ütemű fejlesztése.

– A gyepetakaró állapota a harmadik és helyenként a második kaszálás elmaradása miatt folyamatosan romlik. Ebben az évben ismét növekedtek a bérbeadással hasznosított szelvények.

– Az igazgatóság fenntartó gépeinek elhasználtsági foka több mint 80 %. Több gépünk életkora 30 év, illetve ezt meghaladó. Keresnünk kell a pályázati lehetőségeket, hiszen a központi források erre fordítása nem támogatott.

– Rézsűburkolataink esetében a Kunszentmárton belterületi szakaszokon a közérő önkormányzat által biztosított foglalkoztatásával értünk el eredményeket, míg Szeged belterületén a középvízi mederrézsű helyreállítása jelentett pozitív változást.

– 76 km-t meghaladó a burkolattal ellá-

tott elsőrendű töltéskorona-szakaszaink összes hossza. A 2009-ben bekövetkezett szárazság hatására megjelent hosszirányú repedések javítása nagyrészt megtörtént. A pályázati konstrukcióink keretében tervezett töltéskorona-burkolatoknál az aszfalt üzemi utak helyett rugalmasabb, „makadám” szerkezetű utakat kívánunk kialakítani.

– A hullámtéri véderdők faállománya több helyen előregedett, a kúszónövényzet több kilométeres szakaszokon a teljes állományt tönkretette, illetőleg fenyegeti; káros aljnövényzet és gombabetegség terjedése tapasztalható. Gondot jelent továbbá a vízdali 10 méteres védősávba benövés. Szeged belterületén a várossal közösen sikerült hullámtéri erdőrendezést az idén végrehajtani.

– Másodrendű védműveink állapota nem megfelelő. Többségük legfeljebb vízkormányzásra lenne alkalmas. A 2006. évi árvíz ideje alatt néhány keresztgátunk teljes gaztalanítását elvégeztük. Az eltelt négy év elegendőnek bizonyult arra, hogy eluralkodjon a beavatkozást megelőző állapot.

– A védelmi biztonságot nagymértékben befolyásoló, azonnali beavatkozást igénylő keresztgát műtárgyat a felülvizsgálatok során nem találtunk. A legfontosabb helyeken beavatkoztunk és ezzel műtárgyaink állapotán sikerült javítani. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az igazgatóság kezelésében hét, száz évesnél idősebb műtárgy található. Műtárgyaink „átlagéletkora” magas, ez sajnos megmutatkozik műszaki állapotukban is

– Gátörtelepeink rendje megfelelő, köszönhetően az őri állomány erőt meghaladó munkájának. Az épületek 50 %-a nagy felújítást igényel. Az igazgatóság működési területén még mindig nem biztosított több órhasz megközelítése kedvezőtlen időjárási körülmények között. Ebben az évben befejeztük a 2009-ben elkezdett munkákat a veteyhádi gátórháznál. Itt központi forrásokból jelentős felújítást tudtunk végezni.

További problémát jelent az örtelepek ivóvíze minőségének biztosítása, több helyen megengedhetetlenül magas a víz arzén tartalma. *(Folytatás a 2. oldalon)*

Középvízi mederrézsű helyreállítása Szegeden

A 2010. évi ősz felülvizsgálatokról

Árvízvédelem és folyószabályozás

(Folytatás az 1. oldalról)

Az őrtelpek környezetvédelmi szempontból is megfelelő szennyvízelhelyezése sem megoldott.

– Folyószabályozási műveink állapota összességében nem megfelelő, annak ellenére, hogy saját beruházás keretében 2009-ben négy helyen (Kurcatorok, Levelény, Algyó, Borsos) sikerült helyreállítani kisvízi partbiztosításukat. Az idei rendkívül csapadékos hidrológiai év nem adott lehetőséget a kisvízi partbiztosítások és folyószabályozási művek előírás szerinti felülvizsgálatára.

– Hírközlési és informatikai rendszerünk üzemképes. Összesen 69 EDR készülékünk van. Eddigi tapasztalatok szerint a települések kb. 10 kilométeres körzetében a készülékek elfogadhatóan működnek, ettől távolabb csak tiszta terepen (pl. töltés tetején) éri el a használható térréteget. Központi védelemvezetésünk döntése értelmében vezetékös hírközlő hálózatunkat fenn kell tartani.

– Az elmúlt évben lebonyolítottuk a szakképesítéssel nem rendelkező őr állomány OKJ-s képzését. Meg kell szervezni a teljes gát- és csatornaőri állomány helyi szakmai továbbképzését a vízgazdálkodás aktuális kérdései témakörében.

– Árvízvédelmi nyilvántartási terveink aktuálisak. Minden szöveges melléklet digitális formában rendelkezésre áll. A rajzi munkarészek vonatkozásában ez a műtárgyrajzok többségének digitális formájú hiánya miatt nem jelenthető ki, de ezek digitalizálása is folyamatban van.

Egy esetleges védekezés hatékonysága érdekében elvégzendő, lokális jellegű problémákat ismerjük, róluk nyilvántartással és költségbecsléssel rendelkezünk.

Pályázati forrásból tervezett árvízvédelmi fejlesztések az ATIKÖVIZIG működési területén:

– 11.06 árvízvédelmi szakasz védekezőképességének komplex fejlesztése (KEOP)

– A csongrádi partfal rekonstrukciója és a mederrézsű állékonyságának növelése (KEOP)

– Maros menti árvízvédelmi rendszer

fejlesztése (HU-RO)

– Szeged belvárosi árvízvédelmi rendszere fejlesztése (KEOP, önkormányzati)

Összességében kijelenthető, hogy az árvízvédelmi biztonságot közvetlenül veszélyeztető, azonnali beavatkozást igénylő jelenséget nem tapasztaltunk, Igazgatóságunk működési területén a 322 km elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal védekező képessége megfelelő. A szűkülő pénzügyi keretek ellenére az árvízvédelmi biztonság az Alsó-Tisza vidéken nem csökkent, az intő jeleket azonban komolyan kell venni.

Borza Tibor

Vízrendezés

Az ATIKÖVIZIG működési területén 2010. január 4-től kezdődően – 2 hét kivételével – belvízi fokozat van érvényben. Az 2009–2010. hidrológiai év csapadékmennyisége gyakorlatilag kétszerese a sokéves átlagnak.

Egyes időszakokban a csapadékkéntesség (kiemelten a május-június időszakot) kiugróan magas volt. Ennek következtében lapzártakor a belvízi elöntés meghaladja a 70 ezer ha-t, a talajvíz a sokéves átlag fölött van, a talaj felső rétege 100%-ban telített, a vízrendszerek telítettsége is 60–110%.

A 2010. évi őszi felülvizsgálatot nagymértékben nehezítette a belvízi helyzet. A más alkalmakkor kisvízi, vagy száraz állapotú csatornarendekben is közel levonulási szintű belvizet találtunk, mely szinte lehetetlenné tette az utófenék és átfolyási szelvények vizsgálatát.

Csatornák, vízkormányzó műtárgyak

Idén 226 km csatornahosszon többnyire a belvízvédekezés terhére került sor a főcsatornákon kaszálási, gaztalanítási munkára. Belvízvédekezés során 235,43 km hosszú főcsatornán történt kotrási munka, mely jellemzően a belterületek védekezői tevékenységének elősegítését szolgálta. E beavatkozások ellenére csatornáink víz-elvezető kapacitása korlátozott, a becslések szerint a vízjogi engedélyes kapacitás 30–70 százaléka.

Az igazgatóság működési területén található műtárgyak általános állapota kielégíti a védelmi elvárásokat, üzemképesek. A szemlézett műtárgyak 88 %-a üzemképes – esetenként (24 %) kisebb javítási igénnyel, mely a műtárgyak belvízvédelmi képességét jelentősen nem befolyásolja.

Jelentős gondot jelent a fenntartási és belvízvédekezési munkák során, hogy a fenntartásáv sok esetben nem áll rendelkezésre (iszap elhelyezése idegen területre történik!), a kitermelt iszap elhelyezése emeli a kotrópályát, a területi vizek bejutását meggátoljuk, a vápák kialakításával a töltés melletti közlekedés lehetetlenül el. Az iszap kijelölt hulladéklerakóhelyre szállítása rendkívül megdrágítja a kotrási munkákat!

A kátré deponálása jellemzően idegen területen történik. Égetése nem lehetséges. Elszállítása hivatalos lerakóhelyre szintén rendkívül drága!

Az M43-as autópálya építése kapcsán „jelentős a mozgás a területen”, a Vesszős I. sztp. bővítése szükséges. A kivitelezés során sok gond adódik, folyamatos vízkormányzás és jelenlét szükséges a területi vízvezetések biztosítása érdekében.

Belvízvédelmi szivattyútelepek

Az üzemképesség és üzembiztonság fenntartása érdekében a belvízvédekezési időszakban folyamatosan kisebb-nagyobb javítási munkákat végeztünk az üzemelő szivattyútelepeken

Több alkalommal végeztünk hőkamerás ellenőrzéseket, és az ekkor feltárt elektromos hiányosságokat, hibákat rövid időn belül megszüntettük.

A 11.03 védelmi szakaszon található Klárafalvi szivattyútelep és a 11.07. védelmi szakaszon található Nagybánhegyesi szivattyútelep rongálás miatt továbbra sem üzemképes. A kieső kapacitást a szállítható szivattyúállományból biztosítjuk.

A szivattyútelepek gépeinek elhasználódása, illetve korszerűtlenné válása miatt rövid időn belül szükségessé válik egy felgyorsított, teljes rekonstrukciós program elindítása és belátható időn belüli befejezése. A szivattyútelepek üzembiztonsága – különösen folyamatos, fokozott terhelés mellett – egyre inkább vitatható.

(Folytatás a 3. oldalon)

A 2010. évi felülvizsgálatokról: vízrendezés

Szállítható szivattyúk

(Folytatás a 2. oldalról)

Az 58 szállítható szivattyú összes kapacitása 22,4 m³/s. A 25-30 éves szállítható szivattyúpark üzembiztonsága egyre nehezebben biztosítható. A 2010. évi védekezés során a korábbi évektől eltérően sok helyen kellett provizóriumokkal biztosítani a belvizek áttemelését. A Tisza áradása miatt 2010. június 6-án (2006. óta most újra) telepíteni kellett a Dongéri főcsatornára a Benedek-zsiliphez a torkolati provizóriumot. Az önkormányzatoknak belterületek víztelenítése érdekében átadásra került 34 záporzivattyú.

Őrtelepek

Az őrházak 41 százalékban megfelelnek, azonban több mint felénél kisebb-nagyobb felújítás lenne szükséges, amely anyagi források hiányában évek óta visszatérő probléma, s az állagmegóvás rovására megy (tetőjavítás, nyílászárók elavultsága, fűtéskorszerűsítés, stb).

Belvízi tározók

Az állandó és ideiglenes tározók az üzemelési vízjogi engedélyben foglaltaknak megfelelően csak részben állnak rendelkezésre.

A tározók igénybevételének jogi és gazdasági feltétele sürgős felülvizsgálatot igényel (kártérítési igények!).

Állandó tározókapacitás: (vízjogi engedély szerint) 32,2 millió m³. Ideiglenes jellegű tározókapacitás: 18,1 millió m³. Összesen 50,3 millió m³ tározótér áll rendelkezésre a nyilvántartás szerint.

Az őszi szemlék tapasztalata alapján megállapítható, hogy a települések belterületei, valamint az autópályák és autóutak fejlesztése kapcsán a területünkön jelentősen megnőtt a beépített területekről érkező csúcsvízhozamok gyors levonulása. A belvízi helyzet kezelhetőségének érdekében szükséges a településeknél a zápor-tározók intenzív fejlesztése, a vizek helyben tartásának előtérbe helyezése a külterületi és belterületi rendszerek összhangjának elősegítése érdekében.

Közös érdekű művek szemléje

A szomszédos országok közös érdekű belvízvédelmi műveinek közös szemléje megállapította, hogy magyar-román és magyar-szerb viszonylatban a közös érdekű művek – árvízvédelmi műtárgyak, műtárgyak, csatornák és szivattyútelepek – alkalmasak az ár- és belvízvédelmi feladatok ellátására.

Öntözés

A 2010. május végi jégvihar Mezőhegyes és térsége mezőgazdálkodási tevékenységét semmisítette meg, így e térségben gyakorlatilag nulla volt a vízszolgáltatás (272 em³), a Romániából történő vízszolgáltatás is minimális volt. A vízrendszerekbe beadott vízmennyiség 5 846 em³ volt.

Fejlesztés

A DAOP program keretében megvalósuló rekonstrukciók jelentősen javítani fogják az érintett térségek belvízhelyzetét, megvalósulásuk a 2010–2012-es időszakban várható (Maty-fehértói vízrendszer 2011, a Hódtó–Kistisza-főcsatorna és a Györpölési szivattyútelep, a Kurca főcsatorna és a Tápéi szivattyútelep rekonstrukciója).

A kormány 1201/2010. (X. 5.) határozata alapján biztosított forrás terhére megvalósuló, védelmi biztonságot visszaállító munkák kapcsán 178.530 eFt összeget kap igazgatóságunk ár- és belvízvédékeskor keletkezett károk helyreállítására (csatornameder-, műtárgyhelyreállítás, kátré elszállítása, kitermelt mederanyag rendezése, hullámtéri csatornák kotrása).

Priváczkiné Hajdu Zsuzsanna

**Békés, boldog karácsonyt
és sikerekben,
egészségben gazdag,
boldog új esztendőtt
kívánnak minden
kedves olvasójuknak
a VÍZPART
szerkesztői!**

Egy könyv a geodézia múltjából a jövőnek

A geodézia műszaki tudomány, amely a Föld mérésével, annak feltüntetésével, a Föld alakjának és annak erőterei meghatározásával foglalkozik.

Hagyományosan felosztjuk felsőgeodéziára és alsógeodéziára.

A felsőgeodézia a Föld nagyságának és alakjának meghatározásával, a vonzóerővel és a nagy területeket

magába foglaló mérésekhez szükséges alappontok meghatározásával foglalkozik.

Az alsógeodézia elsősorban a földterületek részletes felmérésével, ezek térképen, terveken való feltüntetésével foglalkozik. Időközben

a geodézia egyes ágazatai specifikussá fejlődtek, melyekhez ma

a matematikai, fizikai, szatellit-, gyakorlati, mérnöki, tengeri geodézia tartozik a fotogrammetria, kartográfia és geoinformatika mellett.

A geodézia fejlődéséhez sok horvát tudós is hozzájárult. Említsük meg csak a legjelentősebbeket. Herman Dalmatin fordította latinra még 1143-ban Ptolemaiosz *Planisphaerium* c. művét. Marin Getaldic (1568–1626) művében *A matematikai megoldás és matematikai szerkezet* (De resolutione et compositione mathematica, 1630) leírta a geodéziai eljárást a Föld nagyságának meghatározására.

Az ár-ápály természetének meghatározását megelőző értekezéshez járultak hozzá – még a gravitáció általános törvényeinek meghatározása előtt – Federik Grisogono (1473–1538), Nikola Sagroević (?–1573), Franjo Petrić (1529–1597) és Markantun de Dominis (1560–1624). Rudjer Josip Bošković (1711–1787) *De litteraria expeditione per Pontificiam...* (Tudományos utazás a Pápa országában... 1755) c. művében leírta a Róma és Rimini közötti ívmérés eredményeit, valamint a mérőműszerek szerkezeti megoldásának javítását. Emellett saját kiegyenlítés-számítási elméletet állított fel, amellyel jelentősen hozzájárult a Föld alakjának szemléletéhez.

A geodéziaoktatás a geometria és a matematika keretei között a Zágrábi Egyetemen több mint két évszázados múltra tekint vissza.

Erről tanúskodik Martina Sabolovića *Exercitationes Gaeodeticae* (Geodézia gyakorlatok) c. tankönyve is, amely latinul íródott és Varasdinban adták ki 1775-ben. Ez a legrégebbi nyomtatott geodézia tankönyv Horvátországban, a Horvát Geodéziai Társaság 2002-ben jelentette meg ennek hasonló kiadását, amely horvát fordítást és néhány mellékletet is tartalmaz.

Mivel a geodézia oktatásának kezdetéről Horvátországban nagyon keveset tudunk, folytattuk a kutatást és megállapítottuk, hogy a legrégebbi horvát geodézia tankönyvet *Pridhodna Bilixenja od Dillorednog' Zemlyomirja* címmel horvát nyelven Matija Petar Katanšić írta Eszéken 1778-ban. Sajnos a művet nem tudta befejezni, így nem került nyomtatásra. Kéziratként maradt fenn és a ferences rendi kolostorban őrzik Budapesten.

A latin változatról horvát fordításban készült tankönyv az *Elementa Geometriae Practicae*, amelyet az ismert magyar Makó Pál matematikus, fizikus és filozófus írt. Annak ellenére, hogy Katanšić fordítása nem befejezett és a tankönyv nem került kiadásra, ez a legrégebbi horvát nyelvű geodézia tankönyv, ezért ezt a könyvet Katanšićnak szenteltük.

A könyv elején Katanšić fordításának hasonló kiadását közöljük, ezt követi az eredeti *Elementa Geometriae Practicae* összehasonlító teljes fordítása mai horvát nyelven, melyet néhány melléklet egészít ki. Heka László ír Horvátországról, Katanšics Mátyás Péter koráról, Marijanović Stanislav Katanšics Mátyás Péterről, Wirth Lajos, Lapaine Miljenko és Tripal Horvat Martina Makó Pálról, Dedic Zsarko Katanšics fordításáról, valamint Farkas Lorena a szakkifejezésekről.

Megköszönjük a szerzők hozzájárulását, különösen Prof. Dr. Sc. Ogli Perićnek és Prof. Dr. Sc. Petar Perićnek, akik az eredeti Makó Pál-szöveget lefordították latinról horvát nyelvre.

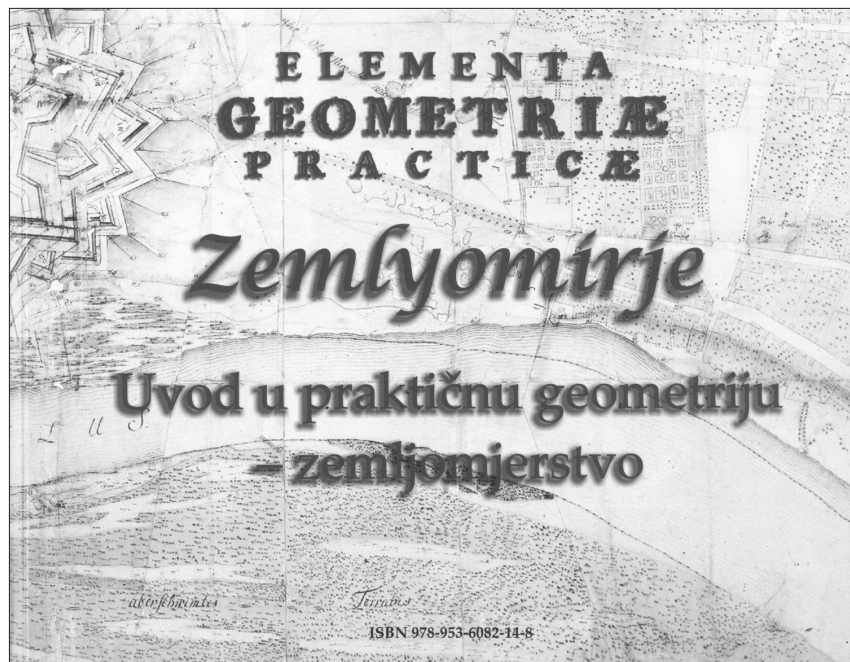
A kutatás legnagyobb része, a legrégebbi horvát nyelvű geodézia tankönyv kiadása megvalósult a horvát–magyar kétoldalú projekt keretében „A legrégebbi horvát nyelvű geodézia tankönyv” címen 2007. augusztus 1. és 2009. augusztus 1. között. A projekt vezetői Prof. Dr. Sc. Lapaine Miljeno horvát részről és Marjanovic Dušan okleveles földmérő mérnök magyar részről. A projekt részfinanszírozása a Horvát Köztársaság Oktatási Kulturális és Sportminisztériuma, valamint a magyar CRO-29/2006 számú pályázat eredményeként a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) és a Kutatásfejlesztési Pályázati és Kutatáshasznosítási Iroda (KPI) támogatásával jött létre, amely támogatás forrása a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap.

Megköszönjük Prof. emeritus Nedjeljko Franšula, Prof. Dr. Sc. Miljenko Solaric és Doc. Dr. Sc. Josip Farišić recenzenseknek a hasznos megjegyzéseket.

Végül külön köszönet az intézményeknek, amelyek anyagilag támogatták projekt megvalósulásának befejezését és a könyv megjelenését. Ezek a Horvát Tudományos Művészeti Akadémia, a Horvát Köztársaság Kulturális Minisztériuma, Horvát Köztársaság Oktatási, Kulturális és Sportminisztériuma, a Horvát Geodéziai Társaság, a Zágrábi Egyetem Geodézia Kara és a „Dugonics András” Horvát–Magyar Kulturális Közhasznú Egyesület.

Szerkesztők: Miljenko Lapaine, Zagreb és Dušan Marjanović, Szeged

Marjanovic Dušan

„Jóvátétel” közmunkával

Mi a közérdekű munka, mint büntetés? Kisebb súlyú bűncselekmények elkövetőivel szemben bírósági ítélettel alkalmazott, szabadságelvonással nem járó munkabüntetés, melynek végrehajtását az Igazságügyi Hivatal pártfogó felügyelői szolgálata szervezi és ellenőrzi.

A Csongrád megyei Igazságügyi Hivatal pártfogó felügyelői szolgálata 2010. november 30-án szakmai napot szervezett tevékenysége jobb megismerése érdekében. Előadások hangoztak el a pártfogó felügyelet alatt állók és az utógondozottak munkába állításának nehézségeiről, a munkaerőpiaci elhelyezkedést elősegítő

képzésekről, a helyi érdekképviselői szervezetek lehetőségeiről a terheltek munkaerőpiaci elhelyezkedésében, a szociális lehetőségekről az első fizetésig.

A Csongrád megyei munkaműhelyek bemutatkozása keretében a következőket mondhattam el az ATIKÖVIZIG-re vonatkozóan: igazgatóságunkat 2004-ben kereste meg a pártfogó felügyelői és jogi segítségnyújtó szolgálat Csongrád megyei hivatalának vezetője.

„Kicsit bizalmatlanul, félve” vállaltuk a közreműködést e feladatban. Az elmúlt hat év kedvező tapasztalata azt bizonyítja, hogy az együttműködés sikeres volt és remélhetőleg a jövőben is az lesz. Így az igazgatóságunk szakaszmérnökségeinek

órházainál, illetve az MBSZ szivattyútelepeinél hasznos munkát végeztek a közmunkások.

Az első években évente 20-30 személyt, 2006–2008-ban évente 50 embert, 2009–2010-ben 100 személyt alkalmaztunk hosszabb-rövidebb időre.

Dicséretet érdemelnek azok a kollégák (gátőrök, csatornaőrök, szivattyútelepi gépészek), akik vállalták a közérdekű munkások foglalkoztatását, felügyeletét. A 2004-ben próbaképp elvállalt feladatot továbbra is próbáljuk teljesíteni, és a jól végrehajtott közérdekű munka (a jól teljesítő közmunkások) akár társadalmi megbecsülést is kiválthat.

Kurucz Gyula

A Szegedi Vízügyi SE közgyűlése

A Szegedi Vízügyi Sportegyesület 2010. december 7-én tartotta közgyűlését.

Jelen voltak az SE tagjai, pártoló tagok. Dr. Kozák Péter, az ATIKÖVIZIG igazgatója, Némethy Tímea, az ATIKTVF igazgatója, Petrovics Kálmán, a Szegedi Vízi Sportegyesület igazgatója, valamint Tripolszky Imre és Benke György, korábbi SE elnökök ugyancsak részt vettek a közgyűlésen, melynek levezető elnöke Kádár Mihály volt. Napirenden szerepelt az elnökség beszámolója az előző közgyűlés óta eltelt időszakról, valamint az egyesület pénzügyi gazdálkodásáról, illetve az elnökség és a számvizsgáló bizottság választása.

Az elnökség nevében Kurucz Gyula elnök számolt be az előző közgyűlés óta eltelt időszakról, valamint rövid történeti áttekintést adott a Vízügyi SE megalakulása óta eltelt időszakról. A pénzügyi gazdálkodásról szóló beszámolóban hang-

súlyt kapott, hogy az SE szponzori támogatása az elmúlt években csökkent, 2010-ben pedig senkitől sem kapott támogatást a sportegyesület. A beszámolót, illetve a gazdálkodásról szóló beszámolót a tagság elfogadta. Tájékoztató hangzott el az SE élő, illetve jövőre vonatkozó szerződéseiről, így

– az ATIKÖVIZIG és a Szegedi Vízügyi SE közöttiről (2005–2015-re vonatkozóan);

– a Szegedi Vízügyi SE és az Egészségmegőrző Központ, s a Rendezvényszervező Kft. közöttiről (2009–2015);

– a Szegedi Vízügyi SE és a 2F Iskola Kft. két megállapodásáról (2009–2010, 2010–2011);

– az SE és a Szegedi Vízi Sportegyesület közötti szerződésről.

A legnagyobb vitát a Szegedi Vízi Sportegyesülettel megkötendő szerződés okozta. A megállapodást végül a közgyűlés jóváhagyta.

Az ATIKTVF és az ATIKÖVIZIG igazgatói konkrét támogatást nem tudtak ígérni a Vízügyi Sportegyesületnek, de nem zárkoztak el a lehetőségtől, hogy valamilyen megoldást találjon a két intézmény: a támogatás lehetőségéről, módjáról és feltételeiről még tárgyalni, egyeztetni szükséges.

A jelölő bizottság (egyben szavatszámoló bizottság) tagjai – dr. Fekete Endre, Bures Péter, Némethy Tímea – a tagság véleményét megismerve tették meg javaslatukat az 5 tagú elnökségre és a 3 tagú felügyelő bizottságra. A titkos szavazás eredményeként az elnök Kurucz Gyula, elnökségi tagok: Ágoston Bence, Berta Árpád, Borza Tibor, Kádár Mihály. A felügyelő bizottság elnöke: Frank Szabolcs, tagjai: Tamás Péter, Máté József.

A sportegyesület és az elnökség jövőbeni terveiről, feladatairól részletesen a későbbiekben számolunk be.

K. Gy.

Vízi közlekedési szakmai nap a hajózás biztonságáért

2010. október 28-án rendezték meg a Közlekedésbiztonsági Szervezet által összehívott Vízi közlekedési szakmai napot. Kiemelt témaköre: a hajóutak kitézése (parti és úszó jelek), ennek a hajózás biztonságára gyakorolt hatásai, a hajóútkitézés problémái.

Igazgatóságunkat a szakmai napon Keller Péter, az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztály osztályvezető helyettese, folyószabályozási referense és Tóth Szabolcs árvízvédelmi ügyintéző képviselte.

A regisztráció után Mészáros László, a KBSZ főigazgatója üdvözölte a meghívott – vízi közlekedésben érintett – üzemeltetőket és egyéb szervezetek képviselőit, majd átadta a szót Orosz Dalma hajózási

főosztályvezető asszonynak, aki tájékoztatta a résztvevőket a 2010. év eddigi hajózási káreseményeiről, haváriáiról. Így többek között szó esett az év elején Dunaföldvárnál elszabadult és a dunaföldvári hídnak ütköző bárkákról, a dunai gázlókön fennakadt hajókról és a 2010 februárjában a Maroson, Makó térségében elsüllyedt úszó kotróról is.

(Folytatás a 6. oldalon)

Vízi közlekedési szakmai nap a hajózás biztonságáért

(Folytatás az 5. oldalról)

Orosz Dalma prezentációját követően a meghívott balesetvizsgálók kaptak szót.

Felváztolták a hajózási balesetek, a hajózás biztonsága és a vízi utak kitűzésének összefüggéseit. Az érdekes, egy-egy balesetet részletesen ismertető előadás után a meghívott meteorológus szakreferens az időjárás mérő műszerek legújabb típusait mutatta be, szólt a hajókon vagy folyami hidakon való elhelyezhetőségük lehetőségeiről, illetve a hajózással összefüggő meteorológiai adatgyűjtések fontosságáról. A bemutatott meteorológiai műszerek megismerését követően a Dunai Vízirendészeti Kaptányaság vezetője és a Nemzeti Közlekedési Hatóság hajózási módszertani referense tartotta meg előadását.

A szakmai nap második része a KÖVIZIG-eké volt. A meghívott, hajózással érintett dunai és tiszai vízügyi igazgatóságok képviselői bemutatták a működési területüket érintő vízi útviszonyokat, a hajóútkitűzéssel kapcsolatos adatokat és az aktuális problémákat. Így hallhattunk tartalmas előadásokat a székesfehérvári, győri, budapesti, bajai, nyíregyházi, szolnoki

és miskolci kollégáktól. Keller Péter is itt, a szakmai nap második részében kapott szót.

Keller Péter röviden bemutatta igazgatóságunk működési területén a hajózás, illetve a vízi közlekedés jelenlegi helyzetét. Az ATIKÖVIZIG kezelésében lévő Tisza 159,6 fkm–253,8 fkm közötti folyószakasza IV. osztályú hajóút besorolását, míg a Maros folyó csak időszakosan hajózható, vízi úti besorolás nélküli. A Tisza kezelésünkben lévő szakaszán a jelenlegi hajózási viszonyoknak megfelelően csak napali parti kitűző jelek üzemelnek.

A KÖVIZIG-es előadásokból jól kivehető volt az a nagy kontraszt, ami a dunai és a tiszai vízi közlekedés között van annak ellenére, hogy a különféle távlati fejlesztési tervek és elképzelések szinte mindegyikében szerepel a vízi utak infrastrukturális fejlesztése, a közúti/vasúti szállítások egy részének vízi útra terelése, a Tisza, mint vízi út nemzetközivé tétele. A Tiszával kapcsolatban feltétlenül meg kell említeni, hogy dunai torkolata és Tokaj között csak akkor állna vízállás tekintetében korlátlanul rendelkezésre, ha nem akadályozná Csong-

rád–Kisköre között a hajózást bizonyos kisvízes időszakokban a gázlók. A tiszai vízi szállítás fellendülését akadályozza még a tiszai kikötők és rakodók hiánya, illetve a Hármaskörös Bökényi hajószilipjének és a duzzasztóműnek a jelenlegi állapota.

Az ATIKÖVIZIG kezelésébe tartozó Tisza-szakasszal kapcsolatban fontos még megemlíteni, hogy a folyószakaszunkon – a IV. osztályú vízi útba soroltsága miatt – a folyami információs szolgáltatásokról szóló 219/2007. (VIII. 15.) Korm. rendelet alapján a közeljövőben folyami információs rendszert (RIS-t) kell működtetni a Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Hivatala által megbízott közhasznú szervezetnek.

Az érdeklődők további információt a KBSZ -ről a www.kbsz.hu címen találnak, valamint a szakmai napon elhangzott előadások anyagait letölthetik a következő címről:

<http://www.kbsz.hu/hu/vizi-kozlekedes/rendezvenyek/>

**Keller Péter
Tóth Szabolcs**

Vízügyi nyugdíjasok találkozója

Sokat lehet hallani, hogy alig akad már olyan nagyvállalat, ahol a nyugdíjba vonult kollégákkal intenzíven tartanak a kapcsolatot. A szegedi Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság bizony nem ezek közé a cégek közé tartozik!

Az igazgatóság negyedévente megjelenő VÍZPART c. vállalati lapját minden nyugállományban lévő kollégájának eljuttatja, hogy folyamatosan képet kapjanak az igazgatóság életéről, eseményeiről, az aktuális feladatokról, munkákról, esetleges problémákról. A visszajelzéseikből már éveken ezelőtt kiderült, hogy a nyugdíjasok igénylik és örömmel veszik ezen tájékoztatást.

Az igazgatóság szinte a kezdetektől – több mint 55 éves fennállása óta – tartja meg évenkénti nyugdíjas találkozóit. Jelenleg mintegy 340 nyugállományú vízügyi dolgozója van igazgatóságunknak (240-en: központ, MBSZ, Szegedi Szakaszmerőnökség), ebből mintegy 120-an jelentek meg idén a nyugdíjas találkozón. A központ, valamint a Szegedi Szakaszmerő-

ség és a Műszaki Biztonsági Szolgálat együtt tartja meg e rendezvényét, a vidéki (Szentés, Csongrád, Hódmezővásárhely)

szakaszmerőnökségek külön rendezik meg a találkozót volt dolgozóiknak.

(Folytatás a 7. oldalon)

Vízügyi nyugdíjasok találkozója

(Folytatás a 6. oldalról)

E rendezvényen a kedves nyugdíjasok rövid, lényegre törő tájékoztatást kapnak a vezetőktől a cég jelenlegi helyzetéről. Ezen kívül minden alkalommal bemutatkozik egy-egy számukra ismeretlen, új vízügyi kolléga, vagy rövid kis szórakoztató műsort láthatnak – általában kollégáink gyermekeinek szereplésével –, melyet kellemes ebéd követ.

Dr. Kozák Péter igazgató, valamint Gazdag Erzsébet gazdasági igazgatóhelyettes mutatkozott be az idén a nyugdíjasoknak, hiszen ők szeptember 15-től töltik be pozíciójukat.

Egymással rég nem találkozott nyugdíjasaink késő délutánba nyúlóan, órákig beszélgetnek, nosztalgizálnak egymással, régi közös történeteket elevenítenek fel, vagy együtt emlékeznek meg a ma már nem élő kollégákról. (Idén a következő kollégáktól búcsúztunk: Bárányi Lajos tervezési elnök, Benke Györgyné bérszámfejtő ügyintéző, Bakos Balázs gépkocsivezető, Baka István gátőr, Ráczné Meszes Ildikó ügyintéző, Rung András osztályvezető, szaktanácsadó, dr. Kovács Imre tervezési osztályvezető)

Egy ilyen nagy cégnél, mint az ATIKÓ-VIZIG is, meg kell hogy maradjon a kötelék a „régiekkel”, hiszen legtöbbször éle-

te java részét ezen intézmény falai között töltötte el, az itteni közösség, a kollégák voltak a második családjuk. Több tíz évnél is hosszabb ideig dolgozott az ATIKÓ-VIZIG-nél, így jó érzéssel tölti el az idős

kollégákat az igazgatóság részéről az effajta törődés, kapcsolattartás.

Kedves nyugdíjas kollégák! Jövőre ismét találkozunk!

Tudósítás és fotó: Nagyszöllösi Nóra

Magyar-román határvizek védelme

A Magyar–Román Vízügyi Bizottság döntése értelmében 2010. november 1–5. között Nagyváradon ülésezett a Magyar–Román vízminőségi Albizottság, amely folyamatosan figyelemmel kíséri a magyar–román határt alkotó, vagy azt metsző vízfolyások vízminőségének alakulását, a vízfolyások védelmét, s rendkívüli szennyezések esetén meghatározza a szükséges lépéseket.

A vízminőségi albizottság munkájában román és magyar részről egyaránt 11-11 szakember vett részt és hét témakört tárgyalt meg a két szakértői delegáció. A határvizeken 2009-ben elvégzett vízvizsgálatok fizikokémiai és biológiai adatai alapján az állapítható meg, hogy a vízminőség a vízfolyásokon a korábbi évekhez hasonlóan javuló tendenciát mutat.

Különösen nagy hangsúlyt kapott 2010-ben a vizek biológiai állapotának vizsgálata, amely mindkét ország EU-tagságából fakadóan a Víz Keretirányelv alapkövetelményét jelenti. Ennek hangsúlyozására határozott az albizottság még 2009-ben úgy, hogy kiemelten foglalkozik a felszíni vizek biológiai mutatóinak meghatározására szolgáló mintavételezési, vizsgálati módszerek és osztályozási rendszerek összehangolásával. Ennek érdekében – a határvizeken végzett mintavételezéseken túl – az albizottság kezdeményezte a vizsgálatokat és értékeléseket végző biológusok találkozóját is, amely osztatlan szakmai sikert aratott. Ennek a találkozóznak a tapasztalatait is megvitatta az albizottság.

Foglalkoztunk a vízfolyások vizsgálatában részt vevő laboratóriumok minősítésével is, amely ebben az évben egy román területen lebonyolított interkalibrációs találkozó, majd az ezt követő értékelés formájában zajlott le. Ebben a munkában két magyar és öt román laboratórium vett részt. A minősített eredmények alapján minden laboratórium „kiváló” minősítést ért el. Az albizottság megállapította, hogy ezt a nemzetközi szinten is példaértékű együttműködést továbbra is fenn kell tartani, és kezdeményezi a kormányzati szerveknél a megfelelő színvonalú munka megtar-

táshoz szükséges eszköz- és módszerfejlesztéseket.

Azt javasolja továbbá az albizottság, hogy a laboratóriumok interkalibrációs minősítését a jövőben is folytatni kell, különös tekintettel a Víz Keretirányelvben kiemelt területként kezelt biológiai mutatók és mikroszennyezők vizsgálatára.

Az albizottság szakértői megállapították, hogy idén nem történt az érintett vízfolyásokon a határon áterjedő hatással járó, rendkívüli vízszennyezés.

Foglalkoztunk a vizek állapotát érintő közös, előkészítés alatt álló projektekkal, amelyek a következők:

- szennyező uszadékok kezelése árhullámok levonulása idején (magyar–ukrán–román közös projekt). Ennek fő célja egy többlépcsős uszadékcspada kiépítése a Tiszán Tiszaadony térségében a természetes eredetű szerves (fahulladék) és a kommunális hulladék szétválasztásával.

- a határ menti hullámterek uszadékszennyezett felületének kezelése Szatmárban (magyar–román közös projekt). A cél: kárelhárítási helyek kialakítása a Szamos és Kraszna folyókon román és magyar területen.

- összehangolt területi vízminőségi kárelhárítási terv készítése a Túr vízgyűjtőjén (magyar–román közös projekt).

Az albizottsági ülésen a magyar fél tájékoztatást adott a 2010. október 4-én Ajka város térségében történt ipari baleset eseményeiről, és az időközben végrehajtott műszaki, kárelhárítási és kármentesítési intézkedésekről, a térségben elvégzett monitoring tevékenységről.

Az albizottsági ülés házigazdája a nagyváradai székhelyű Körsösök Vízügyi Hatóság volt, amely a megszokott magas színvonalon biztosította a környezeti és technikai feltételeket a tárgyalássorozat sikeres lebonyolításához.

A találkozó mindvégig nyugodt, barátságos légkörben zajlott, érezni lehetett, hogy mindkét fél alapos előkészítő munkát végzett a lassan már magunk mögött hagyott 2010-es évben.

Dr. Fekete Endre

Múzeumi összekötők találkozója Kiskörén

A Magyar Környezetvédelmi és Vízügyi Múzeum (Duna Múzeum) szervezésében évenként megrendezett összekötői találkozók célja a kövízgek működési területén lévő vízügyi emlékhelyek érték-

megőrző munkájának áttekintése, valamint az aktuális helyzet, a problémák megbeszélése.

Október 18–19-én Kiskörén rendezték a vízügyes múzeumi összekötők idei orszá-

gos tanácskozását, melynek a Középtisza Vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság Kiskörei Szakaszmerőnöksége adott otthont.

(Folytatás a 9. oldalon)

Koszorúzás az Óhalászi szigeten felállított emlékműnél

Múzeumi összekötők találkozója Kiskörén

(Folytatás a 8. oldalról)

A tanácskozás első napja a Kiskörei Szakasz mérnökségen kezdődött, ahol a szolnoki igazgatóságot, az igazgatóság területén fellelhető vízügyi történeti emlékeket Lovas Attila igazgató mutatta be. Meglátása szerint egyre több történeti anyag lát napvilágot és egyre több kolléga érzi úgy, hogy a mindennapi munka mellett szükség van a vízügyi múlt emlékeinek megmentésére is. A Tisza-tavat, valamint a térség történelmében nagy jelentőségű Újlőrincfalva település történetét Fejes Lőrinc kiskörei szakasz mérnök mutatta be egy érdekes prezentáció keretében.

Az előadások után a Tisza-tavon motorcsónakokkal közelítették meg a résztvevők az Óhalászi szigetet. Itt az idén felavatott emlékhelyet, a mai Újlőrincfalva előtelepülésének, az 1876-os árvíz által romba döntött Tisza-halásznak állított emléket koszorúzták meg.

A csónakkirándulás után a Füred tanyahajón folytatódott az szakmai program. A találkozó résztvevői egyéni véleményekkel igyekeztek értékelni a vízügyi emlékek gyűjteményeinek jelenlegi fontosságát, szerepét a szakmai és a lakossági berkekben, és közös gondolkodással igyekeztek javaslatokat tenni az esetleges problémamegoldásokra, hogy a jövőben még nagyobb hangsúlyt, szerepet kaphassanak e kiállítóhelyek, gyűjtemények mind a szakma, a kultúra, mind a laikus társadalom életében.

A tanácskozás a Kiskörei Szakasz mérnökségen folytatódott és ért véget, ahol az összekötők éves hivatalos értekezletét Szalkai Tímea, a Duna Múzeum igazgatója nyitotta meg. Az igazgató asszony összefoglalója után a tanácskozáson megjelent munkatársak tartották meg évrértékelésüket, számoltak be saját muzeális intézményeik jelenlegi helyzetről, s a jövőbeni tervekről. Lehetséges volt megvitatni az esetleges problémákat, illetve a múzeumi vezetőség igyekezett megválaszolni a felmerült kérdéseket is.

Az Atikövízig kiállítóhelyeivel kapcsolatban a következőket állapíthattuk meg:

Az újszegedi Vízügyi Történeti Emlékhely fő- és melléképületei is felújításra szorulnak (pl.: tetőjavítás, szigetelés, vizesblokkok, nyílászárók felújítása). Ezek elvégzése többek között azért is lenne fontos, mert a pára, és a beázás veszélyezteti mind a raktáron lévő, mind a kiállított anyagokat is.

Felújítások híján – mivel ennek anyagi forrása továbbra sem biztosított – megoldást kellene találni a ki nem állított, de értékes muzeális anyagok megfelelő tárolására. Egyes kiállítási darabok

restaurálásra szorulnak, ilyen az olvasósobában lévő 1882-es díszalbum és a főépület mellett, a kültéren lévő Vedres István mellszobor makettje. Az udvari kiállításon lévő tárgyak is rossz állapotban vannak, ezek karbantartása, felújítása, valamint megfelelő elhelyezésük (kőszórás és/vagy betonlapok a tárgyak alá, a felferődő sár stb. miatt) fontos lenne. Szükségszerű az 1879-es árvíz bemutató állandó kiállítás korszerűsítése, mivel a kiállítás technikai kivitelezése elavult, állaga folyamatosan romlik.

A múzeum területén lévő járólapos járdák az elmúlt időszak ár-és belvizei miatt megsüllyedtek, valamint felfagytak, töredeznék.

Tavaly elkezdődött az emlékhelyen lévő gyűjteményi anyagok leltározása, leltárkönyvi bevezetése a Duna Múzeum munkatársainak közreműködésével. Ez azonban hosszadalmas munka, ennek végleges befejezése későbbre tehető.

Új kiállítás nyílt az emlékhely egyik melléképületében. A kubikosok életét, az általuk használt szerszámokat, eszközöket, személyi tárgyakat, háztartási eszközöket mutatjuk be ebben a kiállítóterben.

Az év elején a Víz világnapi rendezvények keretében több iskolai csoport számára is ismeretterjesztő előadást tartottunk az 1970-es Tisza-völgyi árvíz 40. évfordulója kapcsán az emlékhely nagyertermében. Az előadásokat követően lehetőség nyílt a múzeum meglepetésére is.

Az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark skanzenjében lévő tiszai gátórház állapota az előző évekhez képest nem változott. Szükséges lenne az épületek (fő- és melléképület) helyreállítása, valamint a kiállítás anyagainak frissítése, kibővítése, illetve a melléképületben lévő, az 1879-es szegedi nagyárvíz bemutató terepasztal korszerűsítése, interaktívabbá tétele. Forráshiány miatt azonban e felújítás is tovább várhat magára.

A második napon, az előző napi szakmai megbeszéléseket levezetve útnak indultak a múzeumi összekötők. Rövid buszút után a Mirhói emlékműnél volt az első megálló. Itt rövid ismertetőt tartott Kovács Ferenc, az összekötői értekezlet szervezője a Mirhói gát jelentőségére utaló emlékkő-kompozícióról. A következő megálló a 2009-ben átadott Tiszaroffi tározó északi, majd déli műtárgyainál voltak, ahol a szakmai tájékoztatót Fejes Lőrinc szakasz mérnök tartotta. A szakmai kirándulás az 1896-ban épült, ma is működőképes, gőzüzemű Milléri szivattyútelep, s az udvarán elhelyezkedő Vízügyi Múzeum látogatásával ért véget.

Az összekötői találkozó végső konzekvenciájaként vonható le, hogy az ágazat régmúltból származó, számos esetben felbecsülhetetlen eszmei értékkel rendelkező muzeális tárgyainak, dokumentumainak összegyűjtésére, megóvására, állagmegőrzésére igenis törekedni kell, hiszen ezek mind a vízügyi ágazat, mind a kulturális és oktatási élet számára jelentősek, fontosak.

Nagyszöllösi Nóra

A felvételekért köszönet Vízy Zsigmondnak (Duna Múzeum)

Határon átnyúló együttműködés

Évek hosszú során a magyar és román szakértők között igen jó szakmai együttműködés és baráti kapcsolat alakult ki. Tartva ezt a hagyományt 2010. november 9–12. között a Maros Vízügyi Hatóság marosvásárhelyi vezérigazgatójának meghívására az Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság hét szakembere dr. Dobi László főmérnök vezetésével Romániában négy napos szakmai programon vett részt. A négy nap alatt lehetőség nyílt, hogy a számunkra már jól ismert Aradi Szakasz mérnökség működési területén kívül megismerkedhessünk a Maros Vízügyi Hatósághoz tartozó másik három szakasz mérnökség, a Dévai, a Gyulafehérvári és a Marosvásárhelyi Szakasz mérnökség működési területével is.

Román vízügyes barátaink Zámnáln fogadtak bennünket, majd a Dévai Szakasz mérnökség székhelyén röviden ismertették tevékenységüket. Ezután megtekintettük a Retyezát hegységben megépült tározókat és az ott működő vízierőműveket. A második napon a Gyulafehérvári Szakasz mérnökség működési területén folytattuk utunkat, megtekintve a Sebes völgyében megépült víztározókat és vízierőműveket. Még aznap este megérkeztünk Bözödre, ahol a Marosvásárhelyi Szakasz mérnökség munkatársai fogadtak bennünket.

Harmadnap a zeteváráljai szakmai programon kívül volt szerencsénk egy turisztikai látványosságokkal fűszerezett parajdi, szovatai, korondi kirándulásra is részt venni. E napot egy meghatározó kulturális programmal zártuk, amelyen a zetalaki néptánc-csoport tagjai székely népdalokat és néptáncokat adtak elő. A negyedik, s egyben utolsó napon – a Bözödi víztározó megtekintését követően – Marosvásárhelyre utaztunk, ahol a hatóság székhelyén a vezérigazgató és az ott dolgozó kollégák üdvözöltek bennünket.

Ezt követően a Marosvásárhelyi Szakasz mérnökség igazgatója prezentáció keretében bemutatta a működési területüket és az ott folytatott tevékenységeiket. Ismertették a magyar szakértőkkel azt a mobil gátrendszert, amellyel sikeresen védekeztek a Prut folyón és a Dunán kialakult ideai árvizek alkalmával. Ezt a napot a Bözödi víztározó partján rakott hatalmas táborúttal zártuk, ahol megköszönve szívélyes vendéglátásukat, elkészítettünk román kollégáinktól.

Négy hosszú, tartalmas nap után hazaindult a magyar küldöttség. A látogatás alatt azon kívül, hogy részletesen megismerhettük a Maros Vízügyi Hatóság szervezeti működését, tevékenységi körét, bepillantást is nyerhettünk a közös érdekességű folyószakasz vízhozamát szabályozni képes víztározók üzemrendjébe. Mindezt köszönettel tartozunk a román kollégáknak, és reméljük, hogy a közeljövőben alkalmunk adódik viszonzni kedves vendéglátásukat.

Barla Enikő

Fotó: Fiala Károly

Bemutatkozik: Romsits Zoltán

Kiskunhalason születtem 1980. július 26-án. A Borotai általános iskola után a bajai Tóth Kálmán Gimnáziumban okosodtam, majd az Eötvös József Főiskola Műszaki Fakultásán végeztem 2006 júliusában, vízrendezés-vízhasznosítás szakirányon.

A főiskolai szakmai gyakorlatomat a bajai vízügy vízrendezési, illetve vízrajzi osztályainál teljesítettem.

A főiskola után a hódmezővásárhelyi székhelyű Hódút Kft. dolgozójaként tevékenykedtem, mint technológus laboráns, illetve műszaki előkészítő. Az itt töltött évek alatt megszerettem a szegedi légkört, környezetet – és a cég más területi irányú orientálódása miatt jelentkeztem az ATIKÖVIZIG Vízkárelhárítási Osztályára, ahova 2010. október 1-i kezdéssel felvételt is nyertem.

Nagy tapasztalatomat mutatja, hogy rövid vízügyes pályafutásom alatt eddig már két osztályon is dolgozhattam (jelen-

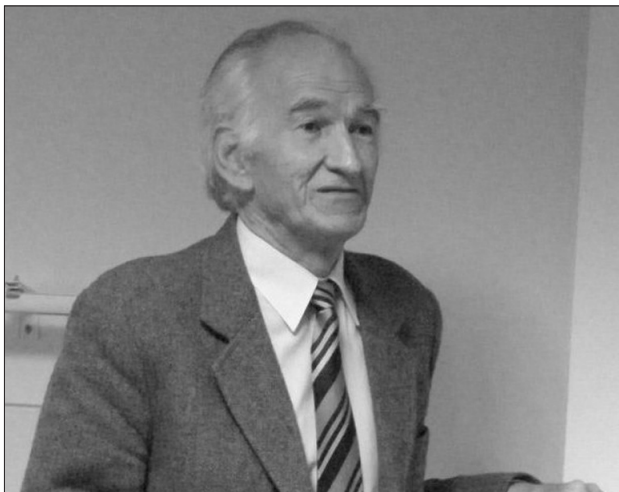
leg a Vízrendezési Osztályon látom el feladataimat, mint vízrendezési ügyintéző).

A Szegedi Szakasz mérnökség területi referense vagyok, legfőbb munkaköri feladatomban hatósági engedélyekhez szakvélemények készítése, települési- és területrendezési tervek véleményezése. Emellett 2010. január 1. óta megtalálható vagyok az ATIKÖVIZIG Védelmi Beosztásában is, mint a 11.07 Maros jobb parti szakasz védelemvezető helyettese.

Szabadidőmben sportolok, vagy sportot nézek. A foci az én szenvedélyem, de emellett szívesen tollasozok, időnként futni járok. Alkalmanként főzök, vagy sütök, de azt inkább csak a szabadban. Akik már megkóstolták a főztömet, azt mondták, ehető.

Mostanra beilleszkedtem a vízügyes közegbe, jól is érzem itt magam, és ez remélhetőleg sokáig így is lesz.

Végezetül a közeli ünnepekre tekintettel minden kedves kollégának kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánok!

Dr. Pálfi Imre aranydiplomás!

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
ebben az évben is köszöntötte
azokat a mérnököket, akik 50, 60 és 65 évvel ezelőtt
az építőmérnöki karon szereztek
arany-, gyémánt- illetve vasdiplomát.
1960-ban végzett és aranydiplomás lett
dr. Pálfi Imre,
akinek ezúton is szívből gratulálunk
és további jó egészséget kívánunk!

Száz éve született dr. Mosonyi Emil

Száz éve, 1910. november 10-én született dr. Mosonyi Emil professzor, a 20. század kiváló magyar vízimérnöke. E centenárium alkalmából határozott úgy az ATIKÖVIZIG vezetősége, hogy dombormű formájában állít emléket a kiemelkedő tudós professzornak.

A dombormű ünnepélyes felavatására 2010. november 23-án került sor az ATIKÖVIZIG központi székházának aulájában. Az ünnepséget – nagy örömünkre – megtisztelte jelenlétével a professzor úr özvegye, dr. Mosonyi Emilné Hedvig asszony is, aki meghatódott az igazgatóság gesztusától.

Dr. Kozák Péter igazgató nyitotta meg a rendezvényt, örömeinek adva hangot, mert az igazgatóság vezetőjeként neki jutott az a megtiszteltetés, hogy Mosonyi professzor születésének 100. évfordulója alkalmából elkészített domborművet felavathatja. Ünnepi beszédében kiemelte Mosonyi Emil szakmai életének főbb állomásait; a különböző szakmai körökben betöltött tisztségeit, az egyes európai országokban, és más földrészekén kapott érdemeit, elismeréseit.

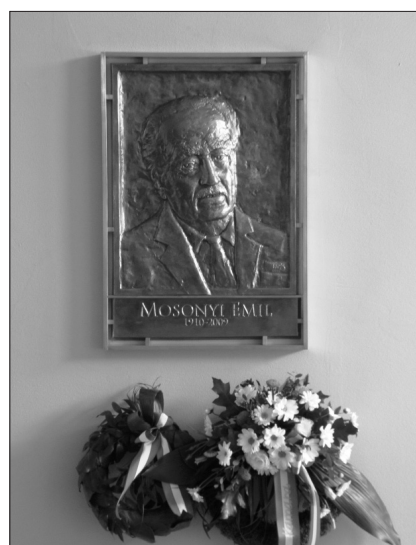
Méltatását a professzor szavaival zárta: „Távuk lefutása után az elfáradó versenyzők a következő, friss erőben lévő váltótársuknak adják át a stafétabotot. Valamennyien egy ilyen staféta tagjai vagyunk. Az idősebb nemzedék csaknem valamennyi tagja átadja a fáklyát fiatalabb követőjének. A fiatalabb nemzedék feladata viszont a tanulás, a tapasztalás, majd végül elődeik eredményeinek tökéletesítése.”

Az emlékeztést dr. Vágás István címzetes egyetemi tanár, az ATIKÖVIZIG nyugdíjas mérnöke folytatta, aki a tavaly elhunyt professzor szakmai tevékenységéből is megemlítt néhány mozzanatot:

foglalkozott többek között a hegyvidéki vízerő-hasznosítással és víztározással, a Tisza alföldi szakaszának öntözési, hajózási és vízerő-hasznosítási kérdéseivel, megalkotta a hidrológiai analógiák szerinti tározóvizsgálat tudományos módszereit. Vágás tanár úr megemlékezése szerint: „Mosonyi Emil jól felépített, nagy hatású, a műegyetem idegenszakos hallgatói által is kedvelt előadásokat tartott. Ugyanígy kedvelték előadásait németországi hallgatói is. Mint vizsgáztató sokat követelt, de jóindulatúan, a beugratós kérdéseket kerülve tette fel kérdéseit.”

Dr. Kozák Péter, az ATIKÖVIZIG igazgatója, valamint Bodor Dezső, a Csongrád megyei Mérnöki Kamara elnöke a megemlékezéseket követően leplezte le, s koszorúzta meg a Lapis András szobrászművész által megalkotott domborművet, mely méltó helyen, a szintén 100 éve született Dégen Imre korábban készült portréja mellett kapott helyet.

„A két nap különbséggel 100 éve született Mosonyi Emil és Dégen Imre a 20.

**Dr. Mosonyi Emil dombormű portréja Lapis András alkotása
(Fotó: Nagyszöllösi Nóra)**

század vízügyi munkáinak, a vízügyi tudományak és gyakorlatnak két legnagyobb alakja, mindannyiunk példaképe volt a múltban, és lesz a jövőben.” (Dr. Vágás István beszédéből.)

Nagyszöllösi Nóra

Dr. Kozák Péter, Mosonyi Emilné és Lapis András a dombormű felavatása után (Fotó: Lábdy Bence)

Összefoglaló a 2009/2010-es hidrológiai évről

Az elmúlt év novembere elejétől az idei év októbere végéig tartó hidrológiai év rendkívül csapadékos volt a Tisza vízgyűjtőjén. A Dél-Alföldön is szélsőségesen sok eső hullott: az utóbbi 12 hónap igazgatóságunk legtöbb körzetében az elmúlt 100 év legcsapadékosabb időszakának bizonyult.

Működési területünkön március kivételével minden hónapban több csapadék hullott a sokéves átlagnál. A havi összegek területi átlaga többször is másfél–kétszeresét tette ki a sokéves átlagnak, sőt három hónapban az átlag kétszeresénél is többet mértek: februárban közel 220 %-ot, májusban közel 280 %-ot és szeptemberben 250 %-ot.

A csapadékban bő téli, késő tavaszi és nyári időszakban a havi összegek területi átlagai többnyire a sokéves átlag másfélszeresét, májusban a kétszeresét tették ki. Ezek a csapadékok indították el a Tisza vízrendszerében az idei év árhullámainak, melyek az Alsó-Tisza mentén januárban és a nyár elején vonultak le.

Különösen a május–júniusi esőzések voltak rendkívüliek: május közepétől június elejéig egymás után két olyan időjárási ciklon is végigvonult a Kárpát-medence fölött, mely a lehullott csapadékmennyiség alapján csak 10 évente fordul elő. Igazgatóságunk területére a két ciklon együttesen, rövid idő alatt, területi átlagban 106 mm csapadékot, a májusi sokéves átlag közel kétszeresét hozta. Összességében működési területünkön a tavaly novemberből számított éves csapadékösszegek területi átlaga 914 mm lett, ami a sokéves átlag 170 %-a. A Tisza Szeged feletti vízgyűjtőjén a hidrológiai év csapadékösszege 934 mm lett, valamivel több, mint a sokéves időszakos átlag 130 %-a.

Az elmúlt tél legnagyobb részében a sokéves átlagnál kevesebb hó borította a Tisza vízgyűjtőjét. Tartósan átlag fölötti hóvízkészlet csak a Maros mentén volt mérhető. A Tisza szegedi szelvényére számított hőtömeg döntő hányadát is a Maros hóvízkészlete adta, ugyanis a Felső-Tisza és a nagyobb mellékfolyók mentén időnként az átlagtól jelentősen elmaradó volt a hótakaró. A hóban tárolt vízkészlet idei maximumai a legtöbb vízgyűjtőn február közepén alakultak ki. Az olvadás két ütemben, február végén és március végén zajlott le. Április elejére a hőtömeg az időszakos átlag felére, árvízi szempontból jelentéktelen mennyiségűre csökkent.

A legmagasabb, árvízvédekezést is szükségessé tévő vízállások a januári és a kora nyári árvíz idején alakultak ki folyóinkon. A januári magas vízszinteket a karácsony után keletkezett három hóolvadási árhullám okozta, melyek az alsó folyószakaszokra érkezve egymásra halmozódtak. Az igazgatóság folyószakaszai közül a Hármas-Körös emelkedett a legmagasabbra: Szarvasnál a január 12-i, 786 cm-es vízállású tetőzés a III. fokú árvízvédelmi

készültségi szintet is megközelítette. Az Alsó-Tisza mértékadó vízmércéinél I. fok feletti tetőzések alakultak ki, Mindszentnél 728 cm-es, Csongrádnál 709 cm-es vízállással január 18-án, Szegednél 657 cm-es vízállással január 15-17. között.

A déli mellékfolyók árhullámainak nagysága messze elmaradt a Tisza-vízrendszer északi ágain keletkezett árvizekétől: I. fok fölötti árhullámok jöttek a Körösök felső szakaszairól, és csak készülségi szint alatti árhullámokat hozott a Maros. Az ennek folytán a felsőbb szakaszokénál kedvezőbb alsó-tiszai levonulási viszonyokat némileg csak a Duna II. fok fölötti árvize rontotta. Az Alsó-Tiszára érkező víztömegek a folyót a Maros-torkolat fölött a III. fokú készülségi szint fölé emelték. Szegednél ekkor még nem tudott tetőzni a Tisza, mert a június közepén felélénkült csapadéktevékenység a Maroson újabb áradásokat váltott ki, és ezek továbbra is lassú emelkedésben tartották a befogadót. A szegedi kulminálás június 27-én, a II. fokú készülségi szint felett, 841 cm-es vízállással alakult ki – a Maros június 26-án, 425 cm-es vízállással bekövetkezett, az I. fokú készülségi szintet meghaladó tetőzést követően. Június közepétől a Körösökön is jelentkeztek kisebb árhullámok, melyek mérsékelten tovább növelték a Hármas-Körös vízszintjét Szarvasnál a június 24-26-án, 770 cm-es vízállásnál bekövetkezett, a II. fokú készülségi szintet meghaladó tetőzésig.

Működési területünkön a felső, egy méteres talajréteg már januárban vízzel telített lett. Márciusban és áprilisban a felső fél méterben átmenetileg 60 %-ra csökkent a nedvesség, de május második felében ez a réteg is újra telítődött, vagy túltelítetté vált. Június végén még mindig 90 % körüli volt a nedvességtartalom. Júliusban a víztartalom csökkenésnek indult, augusztus végére 40 százalékos körüli értéket ért el, csak a felső 20 cm maradt 80-100 százalékos nedvességű – a csapadéktápanyag miatt. Szeptemberben a mélyebb rétegek is ismét átmedvedtek, a felső fél méter 90-100 % körüli, az 50-100 cm közötti réteg 60-90 % körüli értékre. Októberben érdemi változás csak a felső 20 cm-ben volt tapasztalható, itt 70-80 %-ra mérséklődött a telítettség. Mélyebben a talaj állapota lényegében változatlan maradt, 20-50 cm-en 90-100 % közötti, 50-100 cm között 60-90 % körüli víztartalom mellett.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat október végén kiadott hosszú távú előrejelzése szerint az előttünk álló őszi és téli időszakban az évszaknak megfelelőnél melegebb és csapadékosabb időjárásra lehet számítani. Amennyiben ez a prognózis bevalik, a következő hónapokban megmarad az átlagosnál nedvesebb vízháztartási helyzet, melynek következtében újból növekedhetnek a belvízi előntések. Jelentős árhullámok téli, kora tavaszi kialakulásának a valószínűsége is nagyobb az átlagosnál.

Lázár Miklós

VÍZPART

Az Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság lapja
Megjelenik negyedévente

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság
Elnöke és felelős kiadó:
Dr. Kozák Péter
Felelős szerkesztő: Pálffy Katalin
Szerkesztő: Nagyszöllősi Nóra

Szerkesztőség: H-6701 Szeged, Pf.: 390
6720 Szeged, Stefánia 4.
Tel.: 36/62/599-599; Fax: 36/62/599-555
E-mail: n.nora@atikovizig.hu
Nyomás: „NORMA” Nyomdász Kft.,
Hódmezővásárhely

F.: ATIKÖVÍZIG
6720 Szeged, Stefánia 4.
6701 Pf. 390

DÍJ HITELEZVE
SZEGED I.
Megyei Postahivatal
6701

NYOMTATVÁNY